

Teoria państwa absolutnego przedstawiona w *Lewiatanie* Thomasa Hobbesa*, 1651 r.

Jedyną drogą do tego, żeby ustanowić taką moc nad ogółem ludzi, która by była zdolna bronić ich od napaści obcych i krzywd, jakie sobie czynią wzajemnie, i która by przez to dawała im takie bezpieczeństwo, iżby swoim własnym staraniem i płodami ziemi mogli się wyżywić i żyć w zadowoleniu – otóż jedyną taką drogą jest przenieść całą ich moc i siłę na jednego człowieka albo na jedno zgromadzenie ludzi, które by mogło większością głosów sprowadzić indywidualną wolę ich wszystkich do jednej woli. A to znaczy tyleż co: ustanowić jednego człowieka czy jedno zgromadzenie, które by ucieleśniło ich zbiorową osobę. I trzeba by też, by każdy uznawał i przyznawał, że [ten reprezentant] jest mocodawcą wszystkiego tego, co uczyni lub sprawi, iż zostanie uczynione w rzeczach dotyczących wspólnego pokoju i bezpieczeństwa, ten, kto reprezentuje ich osobę: żeby więc każdy podporządkował swoją wolę woli tego reprezentanta i swój sąd o rzeczach jego sądowi. To jest czymś więcej niż zgodą czy zezwoleniem, to jest realna jedność wszystkich w jednej i tej samej osobie, powstała na mocy ugody każdego człowieka z każdym innym, tak jak gdyby każdy człowiek powiedział każdemu innemu: daję upoważnienie i przekazuję moje uprawnienia do rządzenia moją osobą temu oto człowiekowi albo temu zgromadzeniu, pod tym warunkiem, że i ty przekażesz mu swoje uprawnienia i upoważnisz go do wszystkich jego działań w sposób podobny.

* Thomasa Hobbesa (czyt. tomasa hobza)

Wiek XVI–XVIII w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa: WN PWN, 1999, s. 185.

Praca z materiałem

1. Przedstaw argumenty Thomasa Hobbesa przemawiające za tym, że władza powinna należeć do monarchy.
2. Wyjaśnij, jakie jest pochodzenie władzy królewskiej według Thomasa Hobbesa.
3. Odpowiedz, czy według autora cytowanego fragmentu władza mogła być sprawowana wyłącznie przez jedną osobę.